

سرمد علی غفر

۱۳۰۷

پنجشنبه کو نایب نشرونی و ابرنی هفتتلك غفر

اداره خانه و مطبعه سی : استابولده باب عالی جاده سنده محل مخصوص در	نسخه سی ۱ غروشه Le N° 1. Pre	بدل اشترا : برسنه لکی (بوسته اجرتيله برابر) ۵۰ غروش آلتی آبلعی (بوسته اجرتيله برابر) ۳۰ غروش
---	---	---

طَبِيعِيَّات

طاسه كنانى

علم معدنيات قشر ارضى تشكيل ايدن يوزلرجه معادنك تركيات، تبلرات [*] وخصائصندن بولندقلرى محللرك احوال طبيعييسندن بحث ايدن علمدر .

على الاطلاق علومك هر شعبهسند كوردليكي كبي علم معدنيانده دخی حکمت بالغة راييه عقول بشرى تخير واعجاب ايدنه جك درجهده نمايان اولور . شو مقاله عاجزانهمله ارباب مطالعيه « طاش كنانى » حقنده مختصر بر معلومات و يرمك آرزو ايلدم . طاش كنانى اصلاً معدن طاشى اولوب اكثرا ييرمه و آلپ جبالك بعض ستلرند و قورسيقه ، اسقوجيا ايله شمالى آمريقاد بولنور . بو معدن طاشنك اجزاي مركبسي چاقاق طاشى

(silica) ، لوله چامورى (Alumina) ، مغنيسيوم (Magnesia) و ديمير ياسى (Iron oxid) در . اشبو طاش دو كولو ب تضيق اولنورسه توز كبي اوفانيوب يايغى كبي تل تل اوله رق آجيلير . بو حالده اكريلوب طوقتمه دخی مستعد اولوب يوك قدر دكل ايسده همان ياموق قدر طايانه بيلير . رنكه كلنجه : على السويه بياض ، يشيل ، آجيق ماوى واسخر اوله رق درت رنكى واردر . شور نكارنك تللر دخی ايلك قدر پارلاق اولدقدن بشقه غايت فائده لى و خوش برخاصيته مالكدرد : ندرجه شديد آتسه آتسه يانغدينى كي تغير دخی ايتمز . بو خاصيت طبيعييسنه استناداً قدا ما كا (Asbestos) آسبستوس يعنى « آتشدن متأثر اولماز » نامى و يرمشلدرد . بو معدن طاشنك خصاص طبعيه جه يكد بركندن فرقى درت نوعى اولوب « سجر القليل » تسميه اولئانى اك اعلا سيدر . زيرا بو نوع بياض رنكلي اوله رق تللرى دخی زياده الاستيقتى و يوك منتظم صورتده ديزلشدرد . بو طاش آتشد يانوب اريده مى جهتيله چوق قيمت بولمش اولغله صنايعى دائره لرده يك مهم خدمت لر كورمش و حالا كورمكه بولنشدرد .

[*] Crisitalisation

ايسون تائيس غزته سى محورى ايله بعض اجبابى حضورنده عملياخانه سى خدمه سندن برينك شاقه . سنى چيقارده رق ايفاي رسم سلام ايتمك اوزره ايكن رستمى چيقارمش و بو عملياتى تكرار ايدنه رك ايلك نسخه ايله صوك نسخه پيئنده حر كاتك رنك و رونقك مخفى كبي بر فرق كورله ميشدر . موسى ايلك اختراع ايلش اولدينى ماكنه مربع الشكل بر قوطيدن عبارت اوله رق يوقارى نهايتده بروس قطرند بركليك اولوب بودليك داخلنه برعدسه و قوطيتك قعرينه دخی برطاقم چرخلر ايله غشاى هلامى دن عبارت اسطوانه لرى حامل محورلر وضع اولنشدرد . اسطوانه لر محورلر ك برندن ديكرينه نقل اولنوركن بر نوع ساعت حركتيله عدسه اوكدنن كچر . بر طرفدن ايكنجى محوره مربوط اولان بر قايش طرف ديكرن محرك الكترتقه مربوطدر . محرك مذكور حركته باشلاديني وقت اسطوانه هلامى دخی بر محورن ديكرينه نقل ايدردى . ايشته بو اسطوانه ك عدسه اوكدنن مرورى انساننده قايشه دخی اخذ اولنشدرد .

حضار بو ائاده غارسونك شاقه سنه طوقنهرق التى صاللا مقده اولديغنى و باشنى صاللا يهرق رسم سلامى ايفا ايله برابر كولد بكنى كورده رك صوك درجه حيرتله نمون قالمشلدرد . اسطوانه عدسه اوكدنن سريع كچديكى نسبتده رسم دخی اوقدر رونقلى كورونيوردى . بونى متعاقب موسيو ايسون ارتسام عدسه سنى سياه بر حاجز اوزرينه توجيه ايله رستمى حال طبيعيده كوسترمش و غارسونك كافه حركاتى بشقه بشقه بللى اولمشدر . موسى ايله آلتك حركتنى براز تاخير ايدر ايتمز بوك برفق كوردليكي كبي غارسون حركاتك كسيك صورتده چيقدينى مشاهده اولنشدرد .

موسيو ايسون شيقاغوسر كيسنك كشانده شو ماكنه سيله بئون براو برانك رستمى چيقارمى وعد ايتمش و موجيه ده بولنه جق آقئورلر ك حركاتى و موسيقه ك صداسنى دخی استنساخ ايدنه جكنى بيان اولنشدرد . موسى ايله بو تخنيى ترسيم ايچون اوتوز دقيقه انساننده حصوله كلن صدر لى حفظ ايدنه جك درجهده واسع برفونوغراف ماكنه سى استعمال ايدنه جكدرد . محمد غزت

اولیوب یالکر قالدروب آتش ایجنه آتمق کافیدر؛
چونکه آتشد کیرلر، لکلر یانوب قاش بې بیاض یاکلنیر .
تاریخی روایتہ نظرأ ایمراطور شارلمانده بو طاش

قدیم زمانلرده بونک ایجنه تللرینی قاش طوقیوب
الدیون، پیشکیر . البسه واشیای سائرہ اعمال ایدرلردی .
بو جنس اشیا کیرلندکجه تمیزلنسی ایچون ییقامق لازم

یووا

میلان شهری اهالیسندن «شوالیه الدینه» نامنده
برذالک بو طاشدن مصنوع برقات البسه سی وار ایدی که
بر یانغین ظهور ایتدیکنده لابس اوله رق پک تهلکه لی
محلله هیچ ضرر کورمیه رک کیره بیلیر ایدی . کذلک زمان

کتانینک الک کوزل نوعی اولان حجر القتلدن طوقومه
برسفره بزی بولنوب هرکون طعامدن صوکره آتسه آتار
ایدی؛ حجر مذکورک بو خاصیتدن خبردار اولمان مسافرین،
سفرا و حکمداران ایسه فوق العاده تعجب ایدرلر ایدی .

شهبانك محافظه استديكى آشيانه ده ، براز اول شفقه طوغرى قانادرلى تحريك ابدن والده لرى بكار .

اومادرشفقت برور ، ارگكندن صوكره ياوورلرى طرفدن متصل اويولان غاغرلر نه چو قوغلر نك قوشاق طعامنه كفايت ايدجك برشى صبقتش برمش اولدينى حالده ، اوجيلرك دانه اهايتندن كيزلنه كيزلنه و فقط سرورندن چيرينه چيرينه گايه ؛ طبيعت طرفندن بوختيار والديه بر معاونت اولمق اوزره آشيانه نك مدخلنه اوزانان واورده طبيعى بر بالقون كى كورين آسمه نك اوسته چيقار ؛ قابوغلر بر قسمى قيرلشده اينچن ياوور قوشلرك كورونمكده اولدينى تنظيم ابدن بومورطه شكلندى آشيانه لطيفك درونى بر آوازه سمرت ، برلوله سرور انگيز طولدير ؛ چو قوغلر روچارنده اولدينى كى قوشلرك روچارنده اسرارنه واقف اوله مديغمز بر حسن نامتناهى واردر ؛ والده آغزلى اوزاتير ، ياوورلر مقابله ايدلر ، وجودلر نه نسبتله بيوك عد اوله سيئه جك آغزلى — انلرى ده زبون احتياج ايلين بر حسن طبيعى تبعه — آچارلر ، غدارلى آلدقن صوكره او كوچوك بوانك اينچنه مسروربتن مركب چوبانلر حكمفرما اولور .

والده لرى اختياردر ؛ محب طيور اولان بر مرمر حلى مدنك كندى آشيانه عادتى جوارنده حصوله كيتيردى لطيف بر بووا اينچنه صاف بر هوای نسيه نك قارشينده بقتديرديكى محبت نمره لرينك آوازه شوق وسرورنى ديكله ديكله جويبار آهسته رواك بو آوازه شوق سروره قاريشان نغمات خزيني ايشيده ايشيده كوزلرى — ساي لاجورد بده ششمه فشان اولان عظمت آله نك دلائل منيره سندن باشقه برشى اولميان — اختران ضيائشاره عطف ايدلرك كاشته قارشى عرض پرستش وشكران ايدر ؛ فقط آرد صيره كنديسندن برى بى بر قوشك بچه غالبه سندن انديشه نك كدر !

بدرلرى مسعوددر ؛ مهتاب لطافت نثارك قيرلره ، چيچك ره ، دره لره بخش استديكى اورو حانى ، الوهى سكون وحدت آراسته رقيقه نك ، ياوورلرينك نغمات سعادت ايله طرفنزا اولدقلى ايشيده ايشيده ، انجه نك ملون ، معطر چيچكلى آراسته بويه بر آشيانه مسرتك محافظى ، حاميدى اولدينى ايجون طلوع وغروب زمانلرى جناب حقه قارشى الحان حمد و ستائى

قديمه حقه بازلر بو طاشدن معمول الديون كيوب بر كونه ضرر كورمكسز ين آتشي قاورادرلر و جاهل خلق ايسه انلرك بايوك بر معرفه و ياخود بركرامته صاحب اولدقلى ظننده بولورلر ايدى ؛ بو طاشدن كاغد دخى اعمال اولوب اوراق نقديه حالنده استعمال اولدى ايسه ده صوكره لرى ده اعلی كاغد احداث اولديغندن او قدر رواج بولدى .

مقدمين بو طاشى معبدلرك قدبلر نده قتل كى دخى استعمال ايلشدر .

زمانغزه (غروانلانده) جزيره سنده ممكن خلق دخى بو طاشى قتل ايجون استعمال ايدلكن بشقه ياغين آفتندن سالم اولمق ايجون خانه ديوارلرى و حرارتك چاپوق زائل اولماسيچون بخار قازان وبوزيلرى بونلره قابلايلور . بودرجه مفيد بر معدن كاشكى ملكتخرده دخى تعمم ايجش اوله ايدى !

فَتِيْلَة كَرِيْمَة

بوروا

يهانك صاف ، هوانك ساكت بر زماننده طلوعه قارشى ، خفيف خفيف اسن نسيم دنلواذك اهتزازه كتير . ديكي دالاك اوستده صالانه صالانه كوچوك سياه كوزلرى دورا دور افسلره ديكره ، مبهم بر زمزمه ايله احتشام طبيعى القشلايان سوداوى قوشك قانادرلى نوره بوياشم ؛ قاركي كوكى اشعه زرين خورشيد آراسته بارلامغه باشلا مشدر .

بو مبنى مبنى مخلوق ، كوچوك آياقلى اولداله ربط ايتديكى حالده ، قسادلرى بو صنعى آشيانه نى روح برور جيو ياتيلر ايله شلندلر بر ياوورلرينك اوزرينه آچار ؛ او قدر كوچوك كورديكز قوشجفرك حسابات رقيقه بدرانه به تبعيته كاشته محيط اولان كوچوك قاي خلبان اينچنه در ، بره از صبا نك ، ژاله چيچكلى آراسته ، وحشى چاليلر اينچنه در و حنك الك حزين لسانى ، قنلك الك بليغ ترجمان اولان سوداوى نغمه ليه رقيقه حياتنه — سحره ، روحى مجبور استغراق ايقه مى قابل اولميان بر زماننده — اعتراف ايتديكى محبتك نمره لرى .